

KMETSKI LIST

Izhaja vsako sredo. Naročnina: letno 30 Din, polletno 15 Din, za inozemstvo letno 50 Din. Inserati po tarifi. Pismenim vprašanjem naj se priloži znamka za odgovor. Nefrankirana pisma se ne sprejemajo.

Rokopisi se ne vračajo. Plača in toži se v Ljubljani. Uredništvo in uprava je v Ljubljani v Kolodvorski ul. št. 7. Telefon inter. št. 32-59. Račun pri poštni branilnici št. 14.194.

Kdo se bogati za naše žulje

Med mnogimi vprašanji, ki živo segajo v naše narodno telo, je vprašanje tujega življa in tujega kapitala pri nas.

Vse države in vsi narodi, ki jim je resnično do tega, da se osamosvoje in napredujejo, se skušajo na razne načine otresti tujih vplivov. Živ vzgled za to nam je Nemčija, kjer je Hitler z brezprimerno odločnostjo presekala ta zapleteni voz in v obdobju vredni borbi oprostil Nemčijo dveh težkih jarmov: židovstva v gospodarskem pogledu in klerikalizma v kulturnem oziru.

Naj kdo gleda na to delo priznavalno ali odklonilno, mora vendar priznati, da je rodilo uspehe.

Slično prizadevanje, čeprav na drug način izvedeno, vidimo v Italiji. In medtem ko je svet bahavo govoril in prisegal na sankcije, je Mussolini delal in dosegel — Abesinijo in še marsikaj.

Ce se je tema dvema narodoma, ki sta v primeri z nami velika, zdelo to delo nujno in potrebno, bi človek sklepal, da je podobno delo še bolj potrebno za mali narod, kakršen smo mi.

V praksi pa vidimo ravno nasprotno. Mi sicer govorimo in učeno debatiramo o tem, kako se oprostiti vsaj na gospodarskem polju tuje nadvlade, v resnici se pa za doseg tega cilja ne zgodi nič. Kakor ovce pustimo, da nas tuji molzejo in se za naše delo in naše lastno bogastvo košatijo na naših tleh ter nas zaslužujejo. Le tu in tam nas vzdrami ta ali ona aferi. Tedaj se pasemo ob lastni sramoti, sodimo in protestiramo, a vendar ostajamo zraven — osramočeni berači. Naši milijoni so med tem že zdavnaj v tujini. Nam ostane samo tako plačilo, da je nekaj naših ljudi v vsaki taki aferi za Judežvo takso prodalo svoje poštenje.

Pravimo, da brez tujega kapitala ne moremo nič. Ta trditev je le do neke mere resnična. Ne smemo namreč mižati pred resnico, da je naš domači kapital čisto premalo podjeten in v celoti tudi premalo organiziran. V času, ko v prometu ni mogoče dobiti gotovine niti za najnujnejše in najbolj dobičkonosne posle, slišimo dan za dnem, kako je pri tem ali onem požaru zgorelo tudi toliko in toliko gotovine.

To je kaos, ki ga je rodilo nezaupanje.

To nezaupanje pa ima globoke korenine, ki jih je treba spoznati, uvaževati in napake brezobzirno odstraniti. Dokler pa skušamo zdraviti s slepim govorenjem in s tem, da z napihavanjem primeroma malih afer zabrisujemo velike, kakor v zadnjem času s krikom o Bodijevi zadevi zakrivamo polomijo Feniksa, dotlej narod ne bo imel zaupanja in dotlej narodnega premoženja niti ne bomo mogli organizirati za skupno plodonosno delo.

Zato pa je nujno potrebno, da izpopolnimo zakone, ki so sicer dobri, a tako ohlapni, da se jim lahko vsakdo izogne; Zakon proti korup-

ciji, zakon o minimalnih mezdah, zakon o maksimalnih cenah izdelkov, ki jih pri nas producira tuj kapital, in vrsto podobnih zakonov. Treba je tujce, ki s svojim kapitalom služijo težke milijone na naših tleh, prisiliti, da omogočijo našim ljudem pošteno življenje: primerna stanovanja, socialna pomoč itd., torej vse, kar je prav za prav samo po sebi razumljivo.

Vladimir Regally:

Za povzdigo našega čebelarstva

1.

Čebelarstvo je ena najstarejših ljudskih kultur. Na zidovih odkopane Cueve de la Aran v Španiji so našli vklesano sliko simboliziranja čebelarstva. To je tudi nedvomno najstarejši dokument iz zgodovine čebelarstva, ki nam je znan, ker datira iz paleolitske dobe t. j. iz časov pred 20.000 leti. Na večjih mestih v sv. pisnu je enako omenjeno čebelarstvo, med in vosek. Naše narodne pesmi, povesti in ustno sporočilo pravijo, da je bilo čebelarstvo vedno med vsemi Slovani zelo priljubljeno. Oni so vedno gojili čebele in imeli svoje pijače, z njim pripravljene. Napačno je mnenje posameznih učenjakov, da je prišlo k nam čebelarstvo iz severa, od nemških plemen, in da je razvoj istega pri nas bil pod njihovim vplivom. Nasprotno smo mi preskrbovali sever z medom, voskom in čebelami samimi. Čebelarstvo je k nam prišlo menda z juga, pa naš narod še danes dokaj rad čebelari s panji, za katere je Virgil (prvi vek pr. Kr.) v svoji knjigi Georgica dal nasvete, kako jih je potrebno izdelovati: »Za čebele z vestno roko napravi mirno hišico s šibami vitke trte, vrbe ali skorje. Naj ima mala vrata za dohod. Na njene pokrove postavi zelene vejice vse kup obloži z glino in tako ne bo čebelam škodovala niti huda zima, niti močna vročina.« Take panje nahajamo pri nas, pa tudi ob obalah Črnega morja, dočim jih v Nemčiji, Madžarski in celo Rusiji nikjer ni.

2.

Zaradi podcenjevanja te idealne, lepe in zelo koristne gospodarske panoge izgubimo vsako leto po več sto milijonov v škodo našega narodnega blagostanja. Naša zemlja namreč, obdarovana z divnim podnebjem, kakor redka druga država Evrope, ima vse prirodne pogoje za uspešno čebelarstvo. Naši gozdovi, livade in pašniki, naši sadovnjaki in gaji, so izviri naravnega bogastva. V cvetih raznih bilk, v vseh krajih naše zemlje, kipi in se preliva sladki nektar, od katerega žal niti mal del ni izrabljen. Zakaj? Ker pač pri nas vlada še vedno mnenje, da se od čebelarstva ne more živeti, pa mu nikdo ne posveti malo več resne pozor-

Prav posebej pa je treba poskrbeti za to, da se dobiček tujega kapitala ne oteka v tujino, ampak da ostane produktivno investiran na naših tleh in da bodo z njim zaposleni naši ljudje.

Ce bomo to dosegli, bomo storili veliko narodno delo, ki bo koristilo vsej državi in samo po sebi rešilo važno in pereče vprašanje naše gospodarske krize.

nosti. Pri nas ga še danes gledajo le kot sport in zabavo. Medtem pa čebelarstvo ni zabava, niti vzporeden zaslužek, nego močna gospodarska panoga, koristnejša od vsake druge. Vložna glavica, ki ni ravno velika in ki se ne ponavlja iz leta v leto, se poplača že v dveh letih, večkrat že tudi v prvem, ker ta panoga pri vsaj malo skrbnem negovanju prinaša do 80 odst. dobička.

3.

Po zbranih podatkih imamo danes v naši državi blizu 750.000 panjev, kar pomeni, da imamo na vsak kvadratni kilometer 2,5 panja ali na vsak hektar 1 panj. To pa je zelo malo. Še večji pa je ta nedostatek, ako vzamemo v obzir dejstvo, da je od tega števila 487.000 panjev docela primitivnih, kakršni v ekonomskem pogledu kaj malo pomenijo. V Švici pa medtem pride na 1 kv. kilometer 6,30 panjev, v Čehoslovaški 3,20, dočim je najbolj razvito čebelarstvo v avstrijskih krajih Koroške, Štajerske in Gornje Avstrije, kjer pride tudi 8 panjev na 1 kv. kilometer.

Zakaj je čebelarstvo v Srednji Evropi bolj razvito, negoli pri nas, dasi so tam prirodni pogoji slabši, pri nas pa flora bogatejša in vegetacija bujnejša? Zakaj te pokrajine posvečajo čebelarstvu vedno več pozornosti?

4.

Ce bi bilo pri nas čebelarstvu posvečeno več pozornosti, bi že v prvih letih smotrene racionalizacije imeli vsaj 1 milijon panjev, čebelarske proizvode pa bi mogli povzdigniti in pripraviti za izvoz. V naši državi imamo okrog 3.800.000 posetev, s čebelarstvom pa se peča le 127.000 posameznikov, kar pomeni komaj 3 odstotke. Če bi se število naših panjev podvojilo, tedaj bi imelo šele vsako drugo gospodarstvo po en panj, kar je še veliko premalo. Ako podelimo današnje število naših panjev s številom vasi v državi, potem nam je lahko ugotoviti, da pride na vsako vas po 40 panjev, dočim bi v vsaki vasi po 10 gospodarjev imelo lahko najmanj to število, ako ne več. Danes imamo v državi blizu 300.000 racionalnih panjev, katere pa bi v teku par let lahko pomnožili na 2 mi-

lijona 500.000, kar bi nam prinašalo letno 400 milijonov dinarjev, verjetno pa tudi pol milijarde. Ta vsota ni in ne more biti nepomembna v naši ekonomski bilanci in bilanci naše narodne proizvodnje.

5.

Kakovosti našega medu ni tekmecev na svetu, zlasti medu od žalfije in rožmarina v Dalmaciji, Črni gori in Hercegovini, t. j. v naših takozvanih pasivnih krajih, kjer pa bi se sicer čebelarstvo lahko zelo razvilo. Ako bi v vseh teh krajih imelo vsako gospodarstvo vsaj po 1 panj, bi bil dohodek od teh panjev gotovo večji od vsote, katero vsako leto da država za prehrano teh krajev. Enako v poštev prihaja gojenje čebel tudi v ožjih krajih naše banovine, ki je ponekod tudi zelo pasivna, kakor zlasti v Beli Krajini in Prekmurju.

Evropa je velik konsument medu, pa ga porabi več, nego pridobi. V Evropi je 84 tovarn za proizvodnjo lažnega, umetnega medu brez vsake prave naravne osobine. Racionalizacija gojenja bi nam ustvarila industrijo čebelarstvih proizvodov. Postala bi to lahko nova, izredno važna pridobitna panoga. Vosek je v industriji nezamenljiv, predelovanje medu za desertna vina, začeni od medice pa do najboljšega šampanjca, za likerje in konzervirano sadje, pa bi nam prineslo velike koristi in zaposlilo mnogo naših nezaposlenih delavcev. To naj bi postal cilj naših gospodarstev.

6.

Razen te neposredne koristi pa prinaša čebelarstvo še drugo, enako silno važno. Mnogo je kulturnega cvetja, v katerem je oplojenost nemogoča, ako ni prah enega cveta prenešen na drugega. Oplodjevanje cvetov vrše po dokazanem mnenju največjih biologov ravno čebele, pa je v tem pogledu njih vrednost ogromna. Ameriški agronomi iz lastnih izkušenj vedo, da brez čebel ni sadja, pa zato v Kanadi in Kaliforniji sadjarji plačujejo po 5 dolarjev za vsak panj, ki bi jim ga gospodar posodil za sadovnjak, dokler sadje cvete. Hruška n. pr. brez čebel ne rodi, s čebelami pa je oplojenih najmanj 50 odstotkov cvetov, jabolka dajo brez čebel le 2 odstotka sadu od cvetja, s čebelami pa 20 odst. češnje brez čebel 6 odst., s čebelami 40 odst. itd.

Slovenija je bila zlasti znana kot važna deželica v gojenju čebelarstva, pa je včasih naš izvoz čebel v Ameriko bil izdaten, dočim ga danes sploh ni več vsled pomanjkanja sanitetske zaštite. Ni li nujno potrebno zopet oživiti to našo važno pridobitno panogo, katera sedaj že vrsto let leži mrtva in nepospeševana? Ne orje se polje tega dela, niti koplje, dobre volje je le treba in smisla za racionalizacijo tam, kjer je najcenejša in najkoristnejša. Kmetu je potrebno ustvariti smisel za to delo, le kratka leta pa ga bodo za isto navdušila in za vedno pridobila.

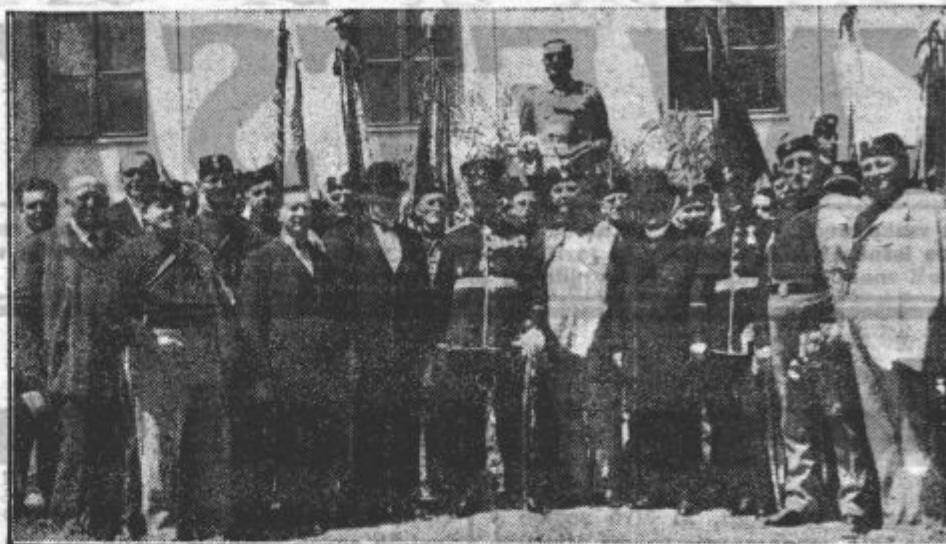
Pod okriljem tehnološke razstave v Beogradu je nedavno o tem predaval generalni direktor ministrstva za pošto v poklju Drag. Dimitrijević, eden najbolj znanih naših čebelarjev. Upajmo, da bodo tudi oblasti z vsemi silami podprle to akcijo naših čebelarjev, pa končno uvidele neocenljivo vrednost te važne gospodarske panoge.

Razsodba upravnega sodišča v Celju

Župana in člane občinske uprave v Petrovčah pri Celju je ban razrešil 16. marca t. l. na podlagi 2. odstavka § 129 zakona o občinah. Priložili so se na upravno sodišče v Celju, ki je te dni izdalo načelno rešitev in pritožbi ugodilo z utemeljitvijo, da ima § 52 finančnega zakona moč za nazaj. Sodišče bo ugodilo tudi vsem ostalim pritožbam, ki se nanašajo na gori imenovani odstavki in § obč. zakona.

Doma in drugod

Velike sokolske svečanosti v Ribnici

Ob odkritju spomenika kralju Aleksandru I. Zedinitelju so na sliki med drugimi: zastopnik kralja general Popadić, senatorja dr. Peter Zec in domačin Ivan Pucelj, starosta ribniškega Sokola Ivan Arko, dr. O. Pirkmajer, dekan Skubie, župan D. Onič, kapetan Ignjatović, G. Kljun, zastopnik ribniških lovcev in notar Lovšin.

V nedeljo je bila vsa Ribnica slavnostno okrašena. Domači Sokol je obhajal 30letnico svojega obstoja in združil to pomembno slavo s svečanostjo odkritja spomenika mučeniškemu kralju Aleksandru I. Zedinitelju.

V spremstvu predsednika Jadranske straže podbana v pok. g. dr. Pirkmajerja se je pripeljal zastopnik Nj. Vel. kralja, brigadni general Popadić, burno pozdravljen od vseh navzočih. Med sviranjem državne himne je stopal zastopnik kralja ob vrstah Sokolov ter jih pozdravil z zvonikom: Pomozi Bog junaci! Zdravo Sokoli! Iz tisoč sokolskih grl je zagrmel sokolski odzdrav: Zdravo!

Ob svečani tišini se je povzpela na govornico starosta ribniškega Sokola Ivan Arko ter pozdravil zastopnika Nj. Vel. kralja generala Popadića, senatorja dr. Zeca, zastopnika banske uprave, g. sreskega šolskega nadzornika Betrianija, dekana Skubica in vse zastopnike sokolskih ter ostalih društev. Po kratkem govoru, v katerem je poveljeval spomin blagopokojnega kralja in ki je izzvenel v prisego zvestobe mlademu kralju Petru II., je prečital pozdravne brzojavke Nj. Vel. kralju Petru II., Nj. Vel. kraljici Mariji in Sokolskemu savezu. Vse tri brzojavke so izzvale vihar oduševljenih manifestacij kralju, kraljici in Jugoslaviji. Nato je naprosil g. generala Popadića, da odkrije spomenik, ki naj bo večna priča poznim rodovom, kako so ribniški Sokoli ljubili svojega nepozabnega kralja.

Med sviranjem državne himne se je počasi pojavljal bronasti lik Največjega Jugoslavana, delo sokolskega brata, kiparja Franja Repića. Vse oči so bile uprte v poteze njega, ki nam je bil Voditelj, Učenik in Oče. V očeh starih sokolskih veteranov so zaigrale solze.

Po odkritju spomenika je imel general Popadić daljši govor, prežet jugoslovenskega duha in tudi poln dokazov, kako globoko se je ta vojaški dostojanstvenik vživel v razpoloženje našega naroda in kako zelo mu je prirastla k sreči naša ožja domovina. Njegov govor je bil en sam poziv Slovincem in nacionalistom, naj nadaljujejo svojo pot dela v korist kralja in države.

Govorili so še drugi govorniki in kot zadnji min. v pok. in senator Ivan Pucelj, ki je v sokolskem kroju vzbujal v navzočih spomine na pretekla desetletja nacionalnih borb ribniških Sokolov. Ob zaključku govora je pozval vse navzoče, naj vselej, ko hodijo mimo spomenika Velikega kralja, pomislijo na dolžnosti, ki so jih prevzeli kot nosilci in izvrševalci njegove zadnje

volje. Govor senatorja Pucelja je segel globoko v srce vsem prisotnim.

Ob zaključku svečanosti je bilo polaganje vencev ter poklonitev zastavi in zastopnikov vseh navzočih korporacij in društev. Ob 15. uri je bil slavnostni spreved po Ribnici, ki je prisrčno pozdravljala sokolske trupe. Spreved je vodil starosta Ivan Arko.

Po obhodu po Ribnici se je vršil defile mimo zastopnika kralja, generala Popadića, senatorja dr. Zeca in ostalih odličnikov. Pri defileju so se posebno odlikovali stari veterani, ki so kljub letom korakali čilo, da jih je moral zavidati marsikateri mladenič.

Po slavnostnem obhodu se je vršila telovadba, pri kateri so pokazali tako člani, kakor članice, naraščaj in deca, da so ribniški Sokoli odlični tudi v telovadbi. Telovadbo so sicer hoteli motiti oblaki in dež. Ljubi Bog, pa je prižanesel do zadnjega. S svojim blagoslovom je samo bogato obsul stare Sokole, ki so kljub nallivu vztrajali do zadnjega ter izvedli svojo vajo eksaktno in precizno, da so želi burne priznanje vseh gledalcev.

Teden domače politike

Volili bomo

Sredi oktobra poteče triletna doba sedanjim občinskim odborom v dravski banovini in po določbah zakona o občinah se morajo razpisati ponovno volitve.

Te dni je pa objavila beograjska »Politika« vest iz dobro poučenih krogov, da se bodo občinske volitve vršile po sedanjem zakonu in da bodo javne.

Kljub temu, da nas od občinskih volitev ločijo še trije meseci, se že vse politične grupe vneto pripravljajo nanje. Pregledujejo se volilni imeniki, zbirajo kandidati in pripravljajo sredstva za volilno agitacijo.

Dr. Maček

je izjavil novinarjem, da se bo HSS prav krepko udeležila občinskih volitev. Tam, kjer ima HSS večino, bo postavila svoje liste, kjer pa ne, tam bo postavila skupne opozicijske liste z drugimi strankami in opozicijskimi skupami.

Kakor drugod, se tudi v Sloveniji pripravljajo vse stranke na občinske volitve. V glavnem bodo povsod postavljene po dve listi, tako kot se dogaja že pri sedaj razpisanih občinskih volitvah.

Agrarne zajednice

Preteklo nedeljo se je vršil v Novem Sadu občni zbor agrarnih zajednic, to je gospodarskih zadrug agrarnih interesentov. Na občni zbor je prišel tudi poljedelski minister Svetozar Stanković, ki je govoril o likvidaciji agrarne reforme v Severnih krajih. Minister je izjavil, da bo v tekočem letu popolnoma likvidirana agrarna reforma v Banatu, prihodnje leto v območju novosadskega agrarnega urada, kasneje pa se bo pristopilo k likvidaciji v Vukovaru, Varaždinu in Ljubljani, kjer mora biti agrarna reforma urejena in zemlja prepisana na agrarne interese do konca 1. 1938. Ostala bo še agrarna reforma na področju Zagreba in Osjeka, kjer so zadeve menda najbolj zamotane.

Kolonizacijski fond je znašal okoli 92 milijonov dinarjev. Kolonisti v severnih krajih so dobili iz tega fonda 40, a kolonisti v južnih krajih 52 milijonov dinarjev.

Nadalje je omenil kmetijski minister vprašanje geometrijskih stroškov, ki jih revni agrarni interesi v teh časih ne zmorejo. Zato je tudi v tej zvezi sprejeta v letošnjem finančnem zakonu določba, da prevzame geometrijske stroške država.

Shodi bivše HSS

Preteklo nedeljo je sklicala bivša HSS dva večja shoda v Zumberku in Mostarju. Na prvem je govoril dr. Ivo Perner, na drugem pa dr. Juraj Sutej. Na vse shode je prispel tudi poseben poslanec dr. Mačka.

JNS

Predsednik Jugoslovanske nacionalne stranke g. Peter Živković je obiskal v Jagodini Nikolo Uzunovića. Bivšega predsednika stranke sta obiskala tudi oba podpredsednika gg. Jovo Banjanin in Juraj Demetrović. S tem so ovržene vse zlonamerne vesti, ki jih je razširjalo katoliško glasiló »Slovenec« o sporih med voditelji JNS.

Balkanski sporazum

Pretekli teden se je sestel na Bledu gospodarski odbor Balkanskega sporazuma, ki je imel nalogo proučiti medsebojne prometne, turistične

in druge gospodarske odnose. Zasedanje je otvoril predsednik jugoslovanske vlade, dr. Milan Stojadinović. Ker ni izgleda, da bi se po ukinitvi sankcij izvoz v Italijo znatno povečal, si morajo prijateljske države iz Balkanskega sporazuma pomagati same s poglobitvijo gospodarskih stikov.

Strelj v parlamentu pred državnim sodiščem

Pretekli teden je pričela pred državnim sodiščem razprava proti narodnemu poslancu Damjanu Arnavtoviću in tovarišem zaradi strelj v parlamentu.

Državni tožilec je obtožil Arnavtovića, da je streljal na predsednika vlade v nameri, da ga ubije, a ostale narodne poslance, da so Arnavtovića hujskali in podpihovali k temu dejanju.

Po prečitani obtožnici je bil prvi zaslišan Damjan Arnavtović, ki je odločno zanimal, da bi hotel predsednika ubiti. On trdi, da je streljal zaradi tega, ker je bil izzvan. Streljal je z namenom, da bi predsednika preplašil. Zato je oddal strel v strop.

Nato so bili zaslišani Dragiša Stojadinović, Vasilje Trbić in Dragiša Milovanović. Vsi najodločneje odklanjajo kakršne koli zveze z atentatom v parlamentu. Nobenega hujskanja in podpihovanja ni bilo, zatrjujejo obtoženi poslanci.

Zasliševanje ostalih obtožencev se nadaljuje in bo predvidoma ta teden obravnava končana.

Občinske volitve

V nedeljo so bile volitve v treh občinah novomeškega okraja. Občinske volitve so bile razpisane zaradi tega, ker je g. dr. Anton Korošec izdal uredbo o prekomasaciji občin Šmihel-Stopiče, Orehovica in Brusnice.

V vseh treh občinah so dobili večino klerikalci.

Volilna udeležba je bila jako pičla in je komaj presegala nekaj nad 50%. Iz tega je razvidno, da je bilo zanimanje za volitve zelo majhno. Razlogi so vsakomur znani.

Zunanje - politični pregled

Ta teden je v zunanje političnem življenju važen, čeprav za nas ne posebno razveseljuj.

Nemčija

je v svojih naporih dosegla cilj, ki si ga je doslej na različne načine zaman prizadevala doseči.

Skraja so hoteli Nemci doseči priključitev Avstrije s pomočjo tihe aneksije, tako zvanega »Anschlus«, ki naj bi mu utrla pot nacionallistična propaganda, nakar bi Nemčija svet postavila pred izvršeno dejstvo. To se nemški propagandi ni posrečilo, ker je bil svetovni položaj še tak, da se je Evropa temu poskusu uprla.

Tej dobi je sledila druga, ki je skušala s pomočjo nasilja, uporov in prevratnih poskusov, ki so jih v Avstriji ponavljali narodni socialisti, doseči isti rezultat. Ta borba je dolgo razburjala svet. Tekla je kri, padale so žrtve, uspeha pa ni bilo.

Zdaj se je Nemčiji posrečil tretji način, način sporazuma. Na podlagi sklenjenega sporazuma je v Avstriji dovoljena narodno-socialistična stranka, ki bo tudi na odločilnih mestih primerno zastopana, v Nemčiji pa bo razpuščena iz avstrijskih političnih emigrantov sestavljena legija. Vsi politični begunci smejo domov in so deležni popolne amnestije.

V okviru tega sporazuma sta na Dunaju že bila imenovana dva hitlerjevca za ministra. Edmund Gailse-Horstenau je postal minister brez listnice, Guido Schmidt pa je državni podtajnik za zunanje zadeve. Enako vstopijo hitlerjevci tudi v patriotsko fronto,

Vprašanje Habsburžanov

je radi tega sporazuma nemara nekoliko izgubilo na svoji aktualnosti, vendar pa ni umrlo. V uradnih poročilih o sporazumu se ga na nemški in na avstrijski strani previdno ogibljejo.

Botrovala je temu sporazumu

Italija,

ki je tako ustvarila nov blok držav. Razen nje ga tvorijo Nemčija, Avstrija, Madjarska, Poljska in po nekaterih poročilih Bolgarija.

To je vsekakor udarec francoski in angleški politiki, pa tudi politiki vseh onih držav, ki so s tema v zvezi.

Italija je po tem svojem uspehu odpovedala sodelovanje na konferenci lokarnskih držav v Bruslju in ne bo sodelovala niti pri nadaljevanju dardanelske konference v Montreuxu.

V svojem odklonilnem odgovoru je Italija naglasila, da bi bili morali povabiti na obe konferenci tudi Nemčijo, kar se pa ni zgodilo. Radi tega tudi ona, Italija, ne more sodelovati.

V Abesiniji

organizira ras Imru komitaško vojno proti novim gospodarjem dežele. Italijanska poročila imenujejo tako obrambo razbojništvo.

V Palestini

še vedno ni miru in je morala Anglija do nadaljnjega prepovedati Židom priseljevanje.

Vzorno čisto — vzorno

negovano po
vsakem pranju

Vedno z

GAZELA

GT.1.3-33

TERPENTINOVIM MILOM

Pere res belo!

Notranje posojilo Rusije

Sovjetska vlada je razpisala notranje posojilo v znesku 4 milijarde rubljev. Posojilo bodo uporabili za izvršitev načrta druge petletke. Posojilo se bo obrestovalo po 4% in bo odplačano v 20 letih.

Kaj je z Bledom?

Bled je na bobnu in povsod kroži poln govoric o tem, kdo bo kupil ta slovenski biser. Nekateri čisto resno zatrjujejo, da se za Bled zanimajo tuje finančne skupine in da ni izključeno, da ga tudi res kupijo.

Mi v kaj takega ne moremo verjeti. Na vsak način pa kličemo javnosti: »Bled mora ostati naš!«

Zaradi svoje lege in zaradi svojega nacionalnega pomena v vsakem pogledu moramo Bled ohraniti. Če tega ne zmore naš zasebni kapital, naj prevzame Bled banovina. Nikakor in pod nobenim pogojem pa ne sme ta slovenska last v tuje roke!

Ras Imbru, ki je prevzel po zatrjevanju svetovnega tiska komando nad organizacijo nove vojske proti Italijanem v Etiopiji

Pod zelenimi prapori:

Mladina stopa nevzdržno naprej!

Zmagovito kmetsko-mladinsko gibanje, katero postaja od tedna do tedna vedno številnejše in mogočnejše, more z veseljem zabeležiti v svoj kulturni pokret srečen datum, nedeljo 5. julija 1936.

Ta dan so se zbrale na mogočnem »taboru kmetske mladine« neštene množice kmetskega ljudstva, ki so z resnično radostjo sprejele med se mlado vojsko kmetskega mučenika — Matije Gubca. V željnem pričakovanju so se jele od gostoljubne Mačkove gostilne pa do tekmovališča zgrinjati neštene množice kmetskega ljudstva. Mlado in staro, žene, možje, otroci, fantje in dekleta, vse je vrelo skupaj da počasti sramoteno in zaničevano kmetsko delo. Vsa cesta in travniki okrog tekmovališča, drevesa, vse je bilo zasedeno in pričakovalo prihod koscev, tekmovalcev.

Ob sviranju vesele koračnice, ki jo je igrala godba na pihala, so prihajali na tekmovališče z bliščečimi kosami na rami korajžni in navdušeni kosci — tekmovalci. Dostojno jim je množica odstopila pot do tekmovališča. Zapeli so brusni kamni in tekma se je pričela. Navdušen tekmovalec je vzkliknil: »Fantje kosimo in novo bodočnost si priborimo«. Stal sem sredi množice in radovedno prisluškoval pomenke 6 starčkov. Zadovoljno so ugotavljali, da je kmetska mladina na pravi poti, da tega duha, ki veje iz te mladine, ki je zrastle na trdi grudi in ki prihaja naravnost iz zemlje, ni mogoče zadržati.

Narodni poslanec Vinko Gornjak govori s tribune nadebudni kmetski mladini v Skokah

Tabor kmetske mladine v Zadobrovi

Velik tabor kmetske mladine, katerega so priredila združena Društva kmetskih fantov in deklet Smartno ob Savi, Beričevo in Dobrunje je nepričakovano sijajno uspel. Zakaj pišemo nepričakovano? Mnogi ljudje bi si mislili s tem, da kmetska mladina ne pričakuje, da bi se naše kmetsko ljudstvo ne hotelo udeleževati njenih prireditvev. Ravno nasprotno! Ona to že preje sluti in ve, da se je vse ljudstvo, radi njene nezlomljive volje, pričelo prebujati in da je naš kmet, ki je bil sedaj suženj in tlačan, pričel častiti svoje delo.

Združena društva, katera so tabor priredila, so objavila, da bodo šla v Zadobrovo v formirani povorki iz Sneber ter da bo na tekmovališču mladinsko-kulturno zborovanje. Zato smo zgoraj zapisali »nepričakovano«, ker je marsikdo mislil, da smo najavili zborovanje le radi lepšega, da bi ljudi skupaj zbornali.

Na tekmovališču je zbrano kmetsko množico

nost iz zemlje, ni mogoče zadržati. Še manj pa uničiti. Eden izmed njih me je vprašal, zakaj ni bilo nič zborovanja. Ti ljudje so mi povedali, da se je bridko zmotil »Domoljub«, ko naziva naše tekme za hlapčevsko delo. Preveč volje in samozvesti je v njih.

Ta množica kmetskega ljudstva je sama poveljala kmetsko delo in dala kmetski mladini nove vzpodbude, da koraka neustrašeno naprej po svoji začrtani poti. Ta množica je sama izpričala zmagovito in neomadeževano kmetsko misel, katera more povzdigniti našo vas, ki je bila dosedaj kot na križ prikovana. Blagoslovljeno bodi delo mladine, nositeljice novega duha, mi je dejal sivolasi starček.

Kdor je bil v nedeljo 5. julija v Zadobrovi je videl in čutil, da kmetska misel prihaja naravnost iz src ljudstva in da mogočni val kmetskega gibanja osvaja in prebuja vas za vasjo, ter da ga zato ni mogoče zadržati.

Mladina pa je dokazala, da je na zmagovitem pohodu ter da je le v delu in slogi mogoče priboriti slovenskemu kmetu pravice, ki mu pripadajo. Mladina je dokazala, da so le Društva kmetskih fantov in deklet tiste organizacije v katerih je mogoče usposobiti fante in dekleta, da v delu in borbi izvojujejo pod zelenim praporom lepšo bodočnost prave kmetske demokracije.

Dové Ivan.

Bloke

Gotovo je cenjenim čitateljem še v spominu koncert moškega pevskega zbora Društva kmetskih fantov in deklet Bloke v Sodražici, dne 26. aprila t. l. Toda s tem ta agilni odsek ni skončal. Šli so dalje. — Peli so v Cerknici dne 10. maja in so tam želi splošno odobravanje. Dne 7. junija so se pokazali že v Starem trgu in zopet vžgali srca poslušalcev, sami pa odnesli pristrčne vtise in izraze priznanja vaškemu petju kmetske mladine.

Za zaključek v tem polletju pa so dne 21. junija zažrgoleli tudi doma. Sicer niso imeli na razpolago dvorane kot drugod na gostovanjih, vendar je bila garaža, kjer so nastopili, nabito polna.

Ljudstvo posluša govor tov. prof. Baša. Na tribuni so poleg govornika še tov. nar. poslanec Vinko Gornjak, tov. dr. Igor Rosina, društveni predsednik tov. Vohelj in oba praporščaka.

Doma pa so bili še posebej nagajeni za svoje požrtvovalno delo od vseh.

Da je ta pevski odsek zaživel, se razživel in vzplamtel v mogočen pevski zbor, gre vsa zasluga njegovemu požrtvovalnemu pevovodji Joškotu Košoroku, učitelju na Blokah.

Res je bilo treba tu mnogo truda in potrpljenja. Fantje so hodili ob večerih od blizu in daleč k skupnim pevskega vajam ob vsakem vremenu, poleg vsega dnevnega kmetskega dela. V resnici je bila ta Košorokova pevska družina s pevovodjo vred neustrašna in delavna. Saj je bilo v teku tako kratkega časa preko 100 pevskega vaj. Naučili so se nad 30 izbranih in tudi težkih pesmi.

Večkrat so se zbrali tudi za kako podoknico. Čas doprinese vse — in fantje so zapeli podoknico svojemu pevovodji v slovo. Bilo je to slovo od veselih fantovskih let. Pevovodja Joško si je poiskal družico. Za njegovo agilno delo se mu je na poslovilnem večeru njegova pevska družina oddolžila s skromnim darilom in pismeno zahvalo, ki jo je prav umetniško izdelal tov. Tone Šraj in ki bo pevovodji Joškotu v trajen spomin.

Želimo in upamo, da se bo pevovodja Joško med svoje fante povrnil tudi še kot mož, da bomo še v bodoče slišali petje ob večerih na vasi pod njegovim vodstvom.

Vsi pa želimo obema novoporočencema obilo sreče ob njunem bodočem skupnem ognjišču.

Sv. Planina

Društvo kmetskih fantov na Sv. Planini priredi v nedeljo dne 19. t. m. tekmo znanje pri tovarišu Toriju, združeno s kmetsko-mladinskim zborovanjem, deklamacijami in prosto zabavo.

Na čast našemu kmetskemu prazniku zažgemo soboto zvečer na bližnjih gričih kresove in streljanje z možnarji.

Kmetska mladina in prijatelji njenega gibanja udeležite se našega praznika v čim večjem številu.

Tone Pulko, Hoče pri Poljčanah.

Kmetški fantje in dekleta!

Današnji razvoj časa in nove razmere kličejo tudi nas mlajše, da pogledamo okoli sebe, spoznamo svoj življenjski položaj ter usmerimo svoje delovanje, kakor nam to narekuje spoznanje zdravega razuma. Pri delu nas ne sme motiti nobena okolnost ali moderna prevara, če hočemo biti res nova sila, ki zamuje stare preživele nazore in gospodarske predsodke, in ki hoče biti neovirana pri svoji vzgoji, izobrazbi in izpopolnjevanju. Mi smo poklicani, da izoblikujemo novega kmetškega človeka, ki bo res duhovno svoboden in ki bo neodvisen. Le tak bo zmožen reševati neznosen položaj naše kmetške vasi.

Uprimo se nepotrebni odvisnosti! Dovolj je v nas mladostne sile, volje in vztrajnosti. Vse to nam zadostuje, da se z lastno močjo poženemo naprej! Ne zanašajmo se na tujo pomoč, kajti to nas slabi, jemlje nam voljo in nas dela odvisne. Dragi tovariši in tovarišice, kar si ustvarimo sami, to bo naše in za nas!

Pri nas še v splošnem prevladuje naziranje, da je položaj in življenje kmetškega človeka odvisno samo od njegovih pridnih rok. Največja zmeta naših ljudi in današnje dobe! Vsak pameten in pošten človek priznava in

ceni pridnost in delavnost kot odlične lastnosti kmetškega človeka. Vidimo pa na žalost, da to njegovo pridnost izrabljajo drugi in živijo dobrine od žuljev njegovih rok. To delajo ljudje, ki se jim nikdar roke ne potijo za svoj obstoj, temveč izrabljajo slabo pojmovanje javnega življenja in neizsolanost našega kmetškega človeka. Vzrok temu je pomanjkanje izobrazbe! Zato jo moramo pospeševati mi, ki vse to uvidevamo, preizkušamo in doživljamo! Ni nam treba v to svrhu doprinasati nobenih žrtev, ampak le vztrajnost ter dobro voljo.

Vedite dragi tovariši in tovarišice, da je naša naloga graditi in ustvarjati kmetško kulturo, vzgajati in dramiti našo vas ter sodelovati pri vsem, kar napreduje, jača in pospešuje! Dnevi beže mimo nas kakor valovi deroče reke. Kar zamudimo, ne bomo mogli nadomestiti nikdar več. Izrabimo vsako priliko za naše ustvarjajoče delo, ki bo v prid in prospeh naše bodočnosti in poznim rodovom v dokaz, da se je kmetška mladina zavedala poslanstva današnjih dni. Pred nami pa naj se blišči prelep kmetški izrek:

**Za čast, veljavo, moč vasi
naj delo naše nam zori!**

Zmagoviti pohod kmetške mladine na Lipsenju

Preteklo nedeljo dne 5. julija je priredilo tukajšnje Društvo kmetških fantov in deklet Grahovo »Tabor kmetške mladine s tekmo koscev«, združeno s kmetško veselico pri tov. Krašovcu na Lipsenju.

Kljub lepemu vremenu, ki je vladalo ta dan po celotedenskem deževju ter dalo povod, da so ljudje ta dan sušili seno, za kar pa je dal dovoljenje sam g. župnik, se je zbralo na tekmovališču veliko ljudstva. Prišel pa je na to tekmo tudi g. sreski podnačelnik, ki je z zanimanjem opazoval potek našega tabora. Vsekakor je to zanimivo. Pokazali smo, da tudi naše gibanje nekaj zmore, ter da ima mogočen in odločujoč odmev na naše nasprotnike.

Veličasten je bil pogled, ko je krenila povorka iz Zirovnice proti tekmovališču na Lipsenj. V ospredju vrsta konjenikov, za njimi postaven zastavonoša z zastavo, nato godba in odlični pevski zbor tovariškega društva Bloke, ki je s svojim ubranim petjem delalo povorko še zanimivejšo. Nato so strumno korakali kosci-tekmovalci s kosami na ramah in zavihanih rokavov. Za njimi dekleta v enotnih »dečvah« in člani društva ter ostalo ljudstvo. Prišedši na tekmovališče zapoje pevski zbor kmetško himno »Zeleni prapor«, ki je mogočno odmevala po travnikih. V imenu domačega društva pozdravi zbrane tovariši tajnik Lojze Ule in v daljšem govoru obrazloži pomen in namen naših tekem v kmetškem delu ter ostro zavrača očitke o

hlapčevskem delu. Za njim povzame besedo delegat Zveze in pristojnega Pododbora tovariš Ivan Korošec, ki najprej izroči pozdrave, nato pa v jedrnatem govoru vzpodbuja kosce-tekmovalce, naj ne omagajo pod pezo sedanjih razmer, ampak naj krepko zamahnejo s svojimi kosami, da preženejo te temne meglice, ki se zbirajo nad nami, da nam posije solnce lepše bodočnosti. Bodi pa povedano, da mi ne uganjamo nikake strankarske politike, temveč smo mogočen kulturni pokret slovenske vasi in mladega kmetškega rodu.

Udarci bobna naznanijo pričetek tekmovalja. Devet koscev-tekmovalcev je pritisnilo k tlom svoje ostre kose, ki so ostro zvižgajoče rezale travo. Prišla je komisija ter odločila: prvo nagrado je dobil tov. France Funda iz Zirovnice, drugo tov. Andrej Zabukovec, Grahovo, tretjo tov. Andrej Šega, Zirovnica, četrto tov. Jože Levar, Grahovo. Vsi so prejeli lepe nagrade.

V zvezi s to prireditvijo je nastalo mnogo hrupa in ropota med našimi nasprotniki, ki pa jih ni bog ve koliko. Posebno so se znesli nad našo tekmo koscev, ki jo vedno še smatrajo za hlapčevsko delo. Vse tiste vprašamo: kaj pa nedeljsko postavljanje mlajev in v iste svrhe delo v kovačnici, kakšno delo je pa to? To stvar prepuščamo javnosti, naj na to odgovori sama. Mi gremo svojo začrtano pot naprej, ne oziraje se na levo, še manj pa na desno.

Tekma žanjic v Vihrah na Krškem polju

Kako narašča vojska Matije Gubca, je pokazala naša lepa prireditelj v nedeljo dne 5. t. m. V Malih Vihrah se je zbralo nad tisoč ljudi, da slišijo besedo kmetške mladine. Nad tisoč ljudi je z vso pozornostjo sledilo tekmi naših pridnih žanjic. Ne pomaga nič! Vse hujskanje gospode je rodilo baš nasproten sad, kakor ga je ta pričakovala. Krško polje, ki ga je pojila kri naših pradedov pod praporom Matije Gubca, se zbira pod zelenim praporom naše delavne, borbene kmetške mladine, ki kliče po pravici!

Vsem, ki nam mečete polena, naj bo pretekla nedelja opomin, da smo tu, da smo na svojem mestu in da brez nas ni bodočnosti!

Če pomislimo, da so Vihre najmanjša vas na Krškem polju, tedaj se ne smemo čuditi velikemu razočaranju, ki so ga doživeli naši domišljavi nasprotniki.

Zborovanje kmetške mladine je otvoril društveni predsednik tov. Pirc Gregor, kateri je toplo pozdravil kmetško mladino od blizu in daleč, ravno tako pa vse prijatelje, ki so prišli v tako obilnem številu in ki so naši nadbudni mladini in njenemu pokretu naklonjeni.

V imenu krško-brežiškega pododbora Zveze kmetških fantov in deklet je govoril podpredsednik tov. Tine Horvatič, kateri je v lepem govoru orisal pomen naših prireditev,

**Zobni kamen –
velika nevarnost!**

**Zoper to
pomaga**

SARGOV

KALODONT

PROTI ZOBNEMU KAMNU

DOMAČI IZDELEK

zlasti tekem koscev in žanjic. Za svoj učinkovit nadbudni govor je žel od vseh navzočih velik aplavz.

Pri tekmi je določila komisija največ točk tov. Tršelič Pepci, katera je dobila I. nagrado, Račič Karolini, katera je dobila II. nagrado, in Lopatič Ivanki, iz Krške vasi, ki je dobila III. nagrado.

Po tekmi se je razvila prav živahna kmetška veselica, katera se je končala v splošno zadovoljnost vseh navzočih.

Iz teh vrstic naj razvidijo vsi, ki so jim Društva kmetških fantov in deklet trn v peti, da se bližamo cilju, ki si ga je zapisala kmetška mladina v svoj program.

Št. Pavel pri Preboldu

Društvo kmetških fantov in deklet Šent Pavel pri Preboldu priredi v nedeljo 26. julija t. l. na dan sv. Ane tabor kmetške mladine, združen s tekmo oračev na njivi tov. Zličarja v Dolenji vasi, tik ban. ceste s sledečim sporedom: 1. Ob pol 2. uri pop. zbirališče oračev, konjenikov, koscev in okrašenih vozov ter sosednih društev pri Sadnikovi gostilni na Groblji. 2. Ob 2. uri popoldne slavnostni odhod povorke z zvezinim praporom na tekmovališče. 3. Ob pol 3. uri popoldne kmetško mladinsko zborovanje, na katerem govorijo predstavniki kmetškega gibanja. 4. Po zborovanju tekma oračev. 5. Ocenjevanje in razdelitev nagrad tekmovalcem. Nato se prične na vrtu tov. Veberja v Dolenji vasi kmetška veselica, kjer bo sodelovala rudarska godba iz Zabukovce. V slučaju slabega vremena se vrši le zborovanje.

Donačka gora pri Rogatcu

O delovanju v drugih društvih prinaša Kmetški list daljše članke. Da pa ne boste mislili, da naše društvo nič ne dela, blagovolite objaviti sledeče: V zimskem času smo imeli predavanja, gojili petje ter se učili igre. V Rogatcu in Rogaski Slatini smo uprizorili igro »Rožmarin«, ki je uspeša v splošno zadovoljnost. 21. junija smo imeli tabor kmetške mladine s tekmo koscev. Privrskali so fantje s kosami, veliko ljudstva se je zbralo na Pečeletovem travniku, kjer je zbrano množico pozdravil društveni predsednik tov. Gobec Štefan. Ocenjevalna komisija je pod vodstvom g. Sekirnika in tov. Brezinskega pregledala košnjo ter prisodila 10 tekmovalcem sledeče nagrade: I. Gobec Franc je dobil uro. II. Gobec Janez čevlje, III. Stojnšek Franc koso, IV. Vodusek Franc blago za obleko, V. Jerič Karol zeleno srajco, VI. Vodusek Av-

gust koso, VII. Kitak Vinc. klobuk, VIII. Gobeč Jože klepe, IX. Vreš Ivan koso, X. Kojc Franc srajco. Po končani tekmi se je razvila prijetna domača zabava ob sviranju fantov tamburašev od Sv. Roka. Predsednikova domača hiša nam je postregla z dobrim domačim pridelkom, dekleta pa so nudila okusne potice, da je bilo vse zadovoljno in veselo. Prihodnjo nedeljo 19. julija pa se bodo v Gaberju pokazale in pomerile naše brhke žanjice. Želimo jim veliko sreče!

Šmarnogorsko okrožje

Društvo kmetijskih fantov in deklet priredi v nedeljo dne 19. t. m. okrožno tekmo žanjic v Vižmarjih.

Zbirališče ob pol dveh pred gostilno Kratky, nato povorka z godbo na čelu skozi Št. Vid v Vižmarje.

Vsa tovariška društva vabimo, da se naše prireditve v čim večjem številu udeležijo.

Težka letalska nesreča v Ljubljani

Tik pred zaključkom lista smo sprejeli poročilo, da se je pripetila v neposredni bližini Ljubljane strašna nesreča.

Letalo, ki se je v sredo ob 6.45 dvignilo za polet proti Sušaku, je čez malo časa v Bizoviku padlo na tla.

Vsi potniki, pilot in mehanik, skupaj sedem oseb, so mrtvi. Od Slovencev so vmeš: odvetnik dr. Korč iz Ljubljane, učiteljici Stana Kante in Tilka Pivko. Smrtno sta se pri tem poletu ponesrečila tudi dr. Horn in gospodična Brucknerjeva iz Berlina. Kakor omenjeno, sta mrtva tudi pilot Jarošenko in mehanik Anušić.

Na kraj nesreče se je takoj podala komisija, vsa Slovenija pa je ob nesreči bolešno odjeknila.

† Jernej Ložar

V Ljubljani je umrl 7. julija krojaški mojster Jernej Ložar. Pokojni je bil vnet in delaven pristaša bivše SLS, za katero je žrtvoval mnogo časa in dosti zaslužka svojih rok. Dčili sta ga dve lepi lastnosti, radi katerih mu mora tudi pošten političen nasprotnik izkazati polno spoštovanje. Kar je imel in kar je ustvaril, je pridobil ob svoji pridnosti takorekoč s samo šivanko in je vendar odlično vzgojil in dobro preskrbel vseh svojih osmero otrok.

Kakor rečeno, za stranko je mnogo žrtvoval. Vendar so delavnega moža, ko so nazadnje prišli do oblasti, popolnoma prezrli. Vse so si razdelili takozvani mlajši. On pa, ki je garal za stranko še za časa mladega šušteršiča, je ostal lepo ob strani. In vendar mož zaradi tega zapostavljenja ni godrnjal, dasi ga je ta črna nevhvaležnost močno bolela.

Naj počiva v miru!

Lesce

Te dni je razposlala občinska uprava posebno okrožnico na vse gostilniške obrate leske občine. V okrožnici se zahteva, da morajo biti ceniki jestvin, sob itd. razobešeni, da se gostje lahko prepričajo in pouče o cenah. Pritožne knjige in cenike bodo nadzorovali orožniki. Ne spuščamo se v umestnost ali neumestnost takih odredb, vendar moramo glede cenika povedati svoje mnenje, kajti od njega je zelo odvisno, kakšen bo tujski promet v naših krajih, kjer je večina prebivalstva od tega odvisna.

Smatramo, da so cene tisto sredstvo, s katerim se more tujski promet povečati ali pa skrbeti. Zato smo vsi prebivalci zainteresirani na tem, kako izgledajo taki ceniki. No,

in reči moramo, da smatramo cene jestvinam, ki jih je te dni odobrilo sresko načelstvo, za previsoke. Naj navedemo v dokaz n. pr.: čaša kislega mleka je določena na Din 4.50 za restavracije in Din 2.50 za gostilne. Liter mleka se prodaja po Din 1.— do 1.25. Iz enega litra se napravi 8 porcij po Din 4.50, oziroma 2.50, kar znaša za liter Din 20.— do 36.—. Kako naj se potrošnja mleka poveča pri takih cenah v gostilnah oziroma restavracijah. To je očitno previsoko in kmetje ne moremo odobravati takih cen. To ni v interesu kmetijskih proizvajalcev mleka in ne v interesu tujskega prometa. Želimo, da merodajne oblasti pregledajo cene in jih v sporazumu s producentom določijo. Kajti nič manj niso gostinski obrati zainteresirani na povečanju tujskega prometa kot kmetstvo prebivalstvo.

Novice

× V Šibeniku je po odloku svete stolice iz Rima razpuščena bogoslovna. Dva vodilna funkcionarja teološkega zavoda sta pred časom odstopila, toda nihče izmed duhovnikov ni hotel prevzeti izpraznjenih mest. Tako je nastalo nevzdržno stanje, ki je končno povzročilo razpust te ustanove.

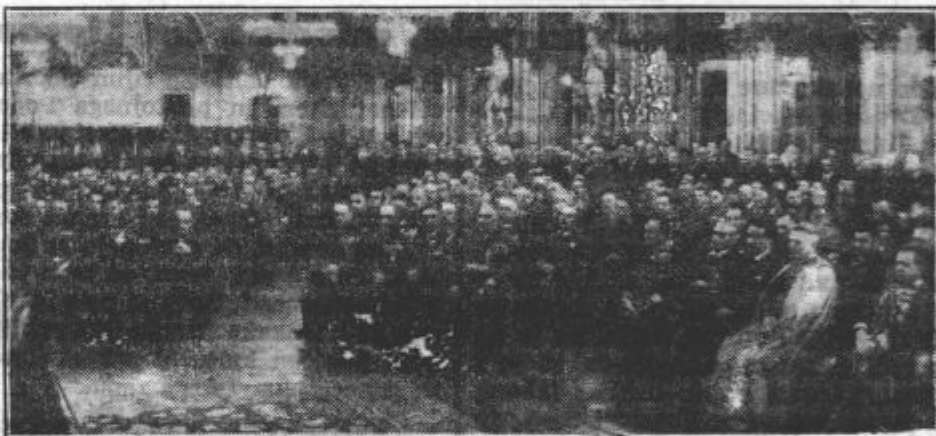
× V šibeniškem pristanišču se je na parniku »Dubac« smrtno ponesrečil pomorski kadet Davor Jančić. Bil je na jamboru, pa se je nenadoma utrgala neka vrv, na kateri je Jančić stal. Padel je na krov in se pri tem tako poškodoval, da je po kratkem trpljenju izdihnil.

× Skozi Ljubljano je odpotovala v Nemčijo na poučno potovanje skupina 36 jugoslovanskih inženjerjev-agronomov. Potovanje se vrši s podporo jugoslovanskega kmetijskega ministrstva in bo trajalo tri tedne.

× V Ljubljani se je v Franciškanski ulici nenadoma mrtev zgrudil na tla drvar Janez Škerjanc, doma iz Godiča pri Stahovici v kamniškem srezu. Škerjanc se je bil pripeljal v Ljubljano iskat zdravniške pomoči za svoje bolno srce. Preden pa je prispel do zdravnika, ga je rešila smrt.

× Na Sladkem vrhu se je pri čiščenju kanala na Muri pripetila težka nesreča. Delavci so čistili dovodni kanal pri sladkogorski tovarni. Pri delu so trije padli v vodo. Medtem ko sta dva bila plavača in sta se rešila, pa tretji, namreč Ivan Čabarnik, ni znal plavati in je utonil. Voda je truplo odnesla in ga doslej še niso mogli najti.

× V Zagrebu in okolici je divjalo strašno neurje, ki je povzročilo milijonsko škodo in zahtevalo tudi človeške žrtve.

Mednarodni gasilski kongres, ki se je vršil od 6. do 12. t. m. na Dunaju, katerega se je udeležilo nad 20 evropskih držav, med katerimi je bila močno zastopana Jugoslavija.

× V Zgornji Šiški je v nedeljo treščilo v kozolec Antona Pogačnika. Nastal je požar, ki pa so ga gasilci omejili. Zgorela so le tri okna (štanti), polna detelje.

× V Slovenjgradu so vlomilci odnesli iz tovarne Ivana Mikoliča za 20 tisoč dinarjev orodja in drugih predmetov. Bržkone so bili isti junaki na delu, ki so posestniku Francu Koretu odpeljali kobilu.

× V Braunšvajgu pri Račah je pogorela hiša posestnika Stefana Jakoliča. Plameni so se razširili tudi na hišo posestnika Ivana Forstnerja in jo uničili. Bržkone je požig zagrešila zločinska roka.

× V Prokuplju je na železniški postaji eksplodirala cisterna z 10 tisoč kg bencina. Smrtnih žrtev ni bilo, le na nekem delavcu se je vnela obleka in so moža nevarno opečenega takoj prepeljali v bolnišnico.

× V Mariboru in okolici še vedno vzbuja veliko pozornost umor finančnega preglednika Stranjska. Umor je bil izvršen pri belem dnevu. Ljudje so videli, da sta se tam okrog po Mejni ulici potikala 23letni Karel Štern iz Brezja ter 28letni Ivan Koler s Pobrežja. Oba sta potem brez sledu izginila in ju zdaj oblasti radi suma umora in ropa z vso vneto zasledujejo. Upati je, da prej ali slej padeta v roke pravice, če sta res zagrešila strašni zločin.

× V Hočah je požar uničil domačijo posestnice Elizabete Beraničeve. Sumijo, da so bili tudi tu — kakor marsikje — na delu požigalci.

× V Trnovcih pri Pragerskem je požar uničil gospodarsko poslopje posestnika Stefana Potočnika. Zgorel je tudi ves inventar kakor tudi celoten letošnji pridelek. Škoda znaša okrog 35 tisoč dinarjev.

× V Dževdželijah se je v Vardarju kopal 15letni sin kmeta Gligorja Oprovića. Nenadoma se je deček jel potapljati. Da bi rešil sina, je planil oče v vodo za njim, čeprav ni znal plavati. Reka pa je bila pregloboka in oče ni mogel pribresti do sina. Končno so oba zagnili valovi in ju mrtva odnesli dalje.

× V Milutovu se je hčerka kmetice Stojne Simićeve zaljubila v siromašnega Mihajla Veljkovića. Kmetica je vzela fanta za svojega, mu dala njivo za užitek in je imela namen, izročiti mu celo posestvo, kadar se poroči z njeno hčerko Rožico. Mlada človeka pa sta si prišla navzkriž. Fant se je dekletu priskutil in ni več marala zanj. Mati je nato zahtevala njivo nazaj. Fant je ni hotel dati. Hči pa se je poročila z drugim fantom, ki je bil že na robiji. Ta je v prepiru za njivo Veljkovića na njivi sami tako udaril po glavi, da je takoj obležal mrtev.

× V Nikšiću sta se sprla brata Vujičića. Sporekla sta se radi meje. V tem prepiru je Miljutin Vujičić tako pretepel brata Milovana, da je ta čez nekaj ur izdihnil. Sodišče je ubijalca radi bratomora obsodilo na 8 let robije.

× Pri Senti je med kopanjem utonil v reki Tisi Ivan Bazek. Spodrknilo mu je na bregu, da je zviška vznal padel v vodo. Preden so mogli do njega, je bil že mrtev.

Gospodarstvo

Izvoz jabolk v Nemčijo

Prizad privilegirana izvozna družba v Beogradu je obvestila te dni vse izvozne zadruge, da je do nadaljnjega možno izvažati v Nemčijo jabolka v originalnih zabojih, in sicer s carino 7 mark za vsakih 100 kilogramov. Prepovedan pa je v Nemčiji uvoz jabolk v razsutem stanju (za taka jabolka znaša po pogodbi uvozna carina 4,50 marke do 24. septembra in 2 marki od 25. septembra do konca leta). Naši državi je izjemno priznan kontingent za nepakirana jabolka. Prva kvota za kritje najnujnejše potrebe zgodnjih jabolk, ki nam jo je Nemčija priznala, znaša 40.000 meterskih stotov v razsutem stanju. Ta kontingent se lahko izkoristi do 24. septembra t. l. s carino 4,50 marke, in sicer preko obmejnih postaj Bodenbach, Passau, Oderberg, Libau, Mittenwalde, Raizenheim in Salzburg na osnovi pismenega pooblastila Prizada. Vsaka pošiljka mora biti brezpogojno opremljena z

jugoslovanskim fitopatološkim overenjem, ki ga izda pristojna državna ogledna postaja.

Prizad stavlja zainteresiranim izvoznikom na razpolago potrebna izvozna pooblastila in tiskovine za nemško carinsko potrdilo. Nemški uvoznik si mora seveda sam pribaviti potrebno devizno dovoljenje. Ne bodo pa več potrebna posebna uvozna dovoljenja (Berechtigungsschein). Zaradi olajšanja izvoza nepakiranih jabolk v Nemčijo razpisuje Prizad izvozno premijo v višini 25 Din pri 100 kg. To premijo bo Prizad izplačal na podlagi verificiranih carinskih potrdil, za katera daje izvoznikom na razpolago formularje. Premije se bodo izplačale z zakasnitvijo klirinških plačil iz Nemčije, ali pa prej, kakor bo to odredil Prizad.

Ker kaže pri nas srednje dobra letina za jabolka, je upati, da bodo posebno naše izvozne zadruge priznan kontingent v polni meri izkoristile.

Sankcije

Sankcije proti Italiji je odredilo Društvo narodov v Ženevi lanske jeseni na predlog Angležev zato, da bi Italija ne začela vojne zoper Abesinijo. Kakor nas sedaj skušnja uči, sankcije niso nič pomagale, nič zalegle. Italija je Abesince premagala in podjarmila in Društvo narodov bo sedaj imelo dosti dela, da sebe reši in ohrani pri življenju. Zato sedaj ukinjajo sankcije, ki niso nič preprečile mogle in so bile le udarec po vodi. Mnoge države so to vedele že naprej in niso sankcij niti hotele držati. Nekatere so pa držale le po dve ali največ tri, skoro nobena država, razen naše, pa ni izvajala vseh pet. Zdaj so ukinjene. Ostale pa bodo posledice, ki bodo trajale gotovo delj časa, nego sankcije in pa ogromna škoda, ki so jo povzročile. Če pomislimo, da smo iz naše države izvozili v Italijo letno samo leša za okroglo 350 milijonov dinarjev in da je k temu izvozu največ prispevala Slovenija, potem nas mora biti kar strah. Ako tej vsoti prištejemo še živino, konje, prašiče, razne izdelke in drugo, potem šele vidimo, kako smo udarjeni. Beseda sankcije bo za slovenska ušesa ostala v strašnejšem spominu, nego strahovi iz cerkvenih molitev: kuga, lakota, povodenj, vojska itd.

Italija je obvestila našo vlado v Beogradu, da je v pogledu uvoza v Italijo podelila države v dve grupi: v sankcionistične in nesankcionistične države. V prvo skupino spadajo tiste, ki so izvajale sankcije, kakor naša, v drugo

pa one, ki niso sankcij izvajale, kakor Avstrija, Madžarska in druge. Za nesankcionistične morejo izdajati dovoljenja za uvoz same carinske oblasti, za sankcionistične države pa — samo ministrski svet. Tu se vidi v naprej, kaj nas čaka.

Ivan Kronovšek:

Nova Nemčija

(Konec.)

Nadalje cela vrsta električnih likalnikov različnih oblik. Te imajo že tudi pri nas, kjer je na razpolago električni tok. Drugod je pa treba biti zadovoljen z likalnikom na oglje, z mahanjem in pihanjem.

Gledam lepo cvetlično stojalo s še lepšimi cvetlicami. V sredi je vodometa. Pod stojalom mal motorček, ki pritiska vodo. To ni za naše kmetijske potrebe. Imamo še mnogo važnejšega in potrebnejšega. Takšne stvari si lahko privoščijo le tisti, ki nimajo posebnih skrbi, malo ali nič dela in dovolj denarja. Omenjam le zato, da se vidi, za kakšne svrhe se vse uporablja elektrika.

Razstavljeni so nove vrste radioaparati. Aparat in zvočnik, vse obenem in še z električno uro po vrhu. Izgleda kot malo večja ura. Vse ni za vsakega, velja tudi tu in tudi to še ne bo kmalu za kmetijske ljudi.

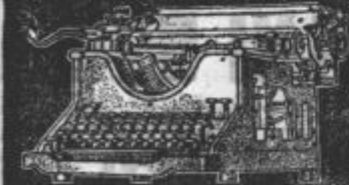
Poleg tega električne blazine za ogrevanje. Najbolj pripravno za voznike v zimskem času,

Istočasno pa je prispela iz Londona v Beograd tudi vest, da Angleži z ustavitvijo sankcij ustavljajo tudi nam dane kompenzacijske kontingente, ki so znašali vsega komaj borih sto milijonov dinarjev letno in od katerih smo mogli komaj tretjino doslej izrabiti. Uvozili smo namreč komaj za borih 30 milijonov. Glavni kontingent — za purmane namreč — bi prišel šele jeseni na vrsto, ker sedaj so se komaj izvalili. Kaj se je Angležem tako silno mudilo z odpovedjo, je nerazumljivo nam poslušnim in ubogljivim ljudem. Bo vendarle že enkrat prišel čas tudi za nas bednike, da bomo zdramili svoj ponos in pomislili malo na »sveto sebičnost«.

Posebna dovoljenja za izvoz v Italijo

Po vesteh, ki jih je prejelo ministrstvo za trgovino in industrijo v Beogradu so začele italijanske carinske obmejne oblasti že uporabljati nova italijanska uvozna določila. Po teh določilih se še naprej dela razlika med državami, ki so izvajale sankcije in državami, ki jih niso izvajale. Uvoz iz sankcionističnih držav je dovoljen v Italijo samo proti posebnemu dovoljenju ministrstva, dočim morejo uvoz iz nesankcionističnih držav dovoliti že carinske oblasti same.

Izvoz našega blaga v Italijo je s tem skoraj onemogočen, dočim se italijansko blago more avžati v Jugoslavijo vsaj v omejenem obsegu.

VSE ZA PISARNO

dobavlja stroje, aparate, opremo
popravlja pribor, polnilna peresa

3456 **PRELOC**

TISKOVINE

vseh vrst: trgovske, uradne, reklamne, časopise, knjige, večbarvni tisk hitro in pocenilo

TISKARNA MERKUR

LJUBLJANA, GREGORČEVA ULICA 25
TELEFON ŠTEV. 25-52

Prvovrstne tržiške

KOSE

in

brusilne kamne

v različnih kvalitetah
ima v veliki izbiri
v zalogi

E K O N O M.

Kolodvorska ul. št. 7

Vsi si želimo konca nepovoljnega stanja na denarnem trgu in iz tega izvirajoče gospodarske krize! Priznanje, ki ga po vsej državi uživa slovensko denarništvo, temelji zlasti na vzorni urejenosti naših hranilnic, na gospodarnosti in vztrajnosti slovenskih hranilcev, ki so svoje denarne zavode dvignili do takega ugleda in pripomogli domovini do blagostanja!

Pomagajmo si sami!

Vlagajte svoje prihranke, vir blagostanja, v domači največji denarni zavod, to je

Mestna hranilnica ljubljanska

V LJUBLJANI

Zunaj na prostem so razkazovali motorne tolkače za gradnjo cest in podobno. Mož drži za dva ročaja več sto kilogramov težek tolkač, ki stoji na kamenju. Na hrbtu ima mal zabojček z motorjem. Kadar sproži, skače ta ogromna železna klada kot sama od sebe in gladi in zbijajo v zemljo, kar pride pod njo. Mož jo med odskokom prav lagodno uravnava v zaželjeno smer. Tudi zelo praktična stvar za razne gradnje.

Se zločljiv dežnik moram omeniti, ki je bil menda tu prvič razstavljen. Je pa samo za ženske in smo moški le prikrajšani. Dežnik je spravljen v srednjedebele cevki iz celuloide, ki je kakšnih 20 cm dolga, ali pa v vrečici iz blaga. Ta cevka ali vrečica se lahko nosi v večji torbici ali na roki in je res zelo lična. Odpre se tako kot navaden dežnik. Pri zapiranju se pa oporne žice preganejo čez polovico navzven in navzgor in se lepo pritisne v cevko. Zaenkrat je nov dežnik še drag in stane od 8 do 15 mark (144—270 Din), pač po kakovosti. Prav gotovo se bo pa pocenil in se bodo lahko potem postavljala z njimi tudi naša kmetska dekleta.

Obisk na sejmu je ogromen; to se vidi posebno zvečer ob zaključku, ko vse ulice med dvoranami naravnost počrtnijo. Pred vhodom na prostranem prostoru pa zopet cela množina avtomobilov, ki potrpežljivo čakajo svojih lastnikov.

V mestu je pa stalna razstava manjših stvari, ki je baje zelo zanimiva, katere si pa radi pomanjkanja časa nisem ogledal.

Pozabiti ne smem na nebotičnik v Lipskem. Tega sem videl prvega v Nemčiji. Ima 12 nadstropij, in ga ljubljanski v vsakem pogledu prekaša. To se mi je pa tudi dopadlo.

V bližini nebotičnika stoji na trgu nekakšen avtomat za shrambo koles, in sicer za kakšnih dvajset. Shramba je pod streho in je za vsako kolo posebno ležišče v stojalu. V špranjo se vrže kovanec in iz avtomata pade ključek, s katerim zakleneš na stojalu pri-trjeno zaporo. Ključek vzameš s seboj. Ko se vrneš, vržeš v špranjo ključ in zapora se sama odpre. Ljudje so pač iznajdljivi in tudi denar znajo zaslužiti.

Končno naj še napišem to, da je v Lipskem ogromna železniška postaja, še večja od one v Monakovem. Baje je največja v vsej Evropi. Tudi tu je prihod in odhod vlakov z ene strani. Vseh tirov je menda 24 in je vse pod streho, tako, da so potniki ob slabem vremenu pri odhodu ali prihodu pod streho in na suhem. Šele po svetu človek vidi, kako je Ljubljani potrebna večja postaja, o kateri se samo govorilo.

Po svetu

■ **Odvzem državljanstva.** Iz Linca (Avstrija) je pobegnilo v Rusijo 12 oseb. Iz nove domovine so pošiljali ti begunci znancem v Avstrijo letake. Njih vsebino so smatrale avstrijske oblasti za veleizdajalsko in so zato vsej dvanaajstori odvzele avstrijsko državljanstvo.

■ **Tempel, star 3700 let** so te dni odkrili v srednjem Egiptu. Tempel je zgradil 1800 let pr. Kr. faraon Amenemhet boginji Terenvetet. V templu so našli velike dragocenosti.

■ **Najbogatejši Maharadža v Evropi.** Indijski maharadža iz Miore je prispel te dni v London. Bogastvo tega indijskega poglavarja cenijo na 200 milijard dinarjev.

■ **Pri vasi Little Lever** blizu Manchestra na Angleškem je voda predrla močno zgrajeni nasip tamkajšnjega prekopa. Daleč naokrog je pokrajina pokrita s skalovjem, železjem, opeko itd. Nastala je poplava, ki je povzročila ogromno škodo. Več tovarn je poplavljenih in so morale ustaviti obrat.

■ **Sardine za municijo.** Doslej smo smatrali sardine za nedolžne ribice, ki jih človek rad vživa, pripravljene na najrazličnejše načine. Japonski kemiki pa so ugotovili, da je mogoče iz sardin pridobivati razne snovi za maže, za pralna sredstva in za lepote. V zadnjem času so ti inženjerji našli v sardinah celo snovi za razna razstreliva. Na Koreji sedaj že obratuje tovarna za municijo, kjer pridobivajo eksplozivne snovi iz sardin. Tako nam moderna doba res postavlja ves svet na glavo: Nedolžna ribica, ki je še pravkar človeku bila za hrano, ga bo odslej — ubijala!

■ **Škof in papež sta se sprla.** Nadškof De la Villerable v Rouenu na Francoskem je bil odstavljen, a se je papeževemu odloku uprl in ni hotel izročiti škofije nasledniku. Spor med nadškofom in papežem se je vlekel nekaj časa. Zdaj je končno poravnal. Nadškof se je vdal in izjavil, da je pripravljen, sam podati ostavko in se odpovedati nadškofovskemu naslovu. Papež je na to poravnavo pristal. Sprejel je nadškofovo ostavko in odpoved ter mu za slovo naklonil čast — titularnega škofa v Mytilenah.

■ **300 milijonov dolarjev** je že letos povzročila suša v Srednji Ameriki. V državah Minnesota, Severna in Južna Dakota so vsa polja požgana od vročine. Na tisoče ljudi se zbira v cerkvah in obupno moli in prosi pomoči. Vročina dosega 50° Celzija. Nad 200 tisoč farmerskih družin je ostalo brez hrane.

■ **Brezposelnih** ima Anglija 1 milijon 700 tisoč. V primeri z enako dobo lanskega leta je število padlo za okrog četrto milijona.

■ **Dvoboj** bo v Nemčiji po novem zakonu zopet dovoljen in v nekih primerih žaljenja časti celo — dolžnost. Način dvoboja bo urejen s posebnim zakonom. Poškodbe pri dvobojih se ne bodo obravnavale kot kazenska, ampak kot športna zaveda.

■ **15letni deček — morilec.** V Jeni (Nemčija) je neki 15letni dečko umoril svojo staro mater, ker mu ni pustila postati mornar. Z vrvjo je staro žensko zadavil, potem pa je truplo obesil, da bi sklepali ljudje na samomor. Po strašnem dejanju je pobral stari materi denar in se podal na pot proti morju. Ko so ga v Hannoveru prijeli, je nekaj časa tajil, nato pa priznal svoje strašno dejanje.

■ **Ženska — rabelj.** V Owensborou bo policistka Florence Thompsonova 31. julija bržkone lastnoročno usmrtila nekega zamorca, ki je bil zaradi umora neke žene obsojen na smrt. — Thompsonova je vdova in mati štirih otrok. Po moževi smrti je prevzela ona službo šerifa. Po zakonih države Kentucky, kjer se to godi, mora biti zločinec kaznovan tam, kjer je zagrešil zločin. Thompsonova je izjavila, da bo obsodbo izvršila sama. Navzočih bo lahko 2500 gledalcev.

Listnica uredništva

A. T. iz O. Kar ste nam poslali je dobro, vendar ni za javnost, ker je preveč osebno. Mi vam svetujemo, da vložite proti denunciantom tožbo, ki bo po našem mnenju največ in najbolj učinkovito zalegla.

J. M. iz B. Članek je vsega uvaževanja vreden in je tudi resničen. Ali če ga v celoti priobčimo, ne bo zagledal luči sveta.

M. D. iz K. Ne jezite se nad urednikom, ki ni zakrivil ničesar. Korektore in zmede člankov povzročajo višje sile.

Sejmi

19. julija: Artiče.
20. julija: Vinica, Osilnica, Koprivnik, Vitanje, Loka pri Žusmu, Bogojina.
21. julija: Dol. Lendava.
22. julija: Hine, Sodražica, Jesenice na Dol., Sv. Magdalena, Sv. Mohor, Sv. Urban pri Slivnici.
23. julija: Banja loka, Turnišče.
24. julija: Semič.
25. julija: Kočevje, Vrhnika, Loka, Bistrica, Velika Loka pri Temenici, Kozje, Lipnica, Sela, Sv. Urban pri Ptuj, Zalec, Slovenska Bistrica, Mežica.

DENAR naložite najbolje in najvarneje pri domačem zavodu

KMETSKI HRANILNI IN POSOJILNI DOM

reg. zadr. z neomejeno zavezo

v LJUBLJANI, Tavčarjeva (Sodna) ulica števil. 1

Telef. št. 28-47. Rač. pošt. hran. št. 14.257. Brzjavlj.: „Kmetški dom“. Ziro rač.: Narodna banka

Vloge na knjižice in tekoči račun sprejema proti najugodnejšemu obrestovanju — večje stalne vloge po dogovoru. // **JAMSTVO ZA VSE VLOGE** presega večkratno vrednost vlog. // Strankam nudi brezplačno poštne položnice za nalaganje denarja. // Vložne knjižice drugih zavodov sprejema v inkaso. Sploh vrši vse denarne posle, ki spadajo v delokrog denarnih zavodov.

BLAGAJNISKE URE: Ob delavnikih od 8—12 in od 3—5, le ob sobotah in dnevih pred prazniki od 8—12^{1/2} ure.

Podružnici: KAMNIK — MARIBOR

Stanje vlog: Din 35.000.000—

Rezerve: Din 1.300.000—

